

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa națională, 6-10 aprilie 2015
clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru este de 3 ore.
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție fragmentele de mai jos:

A.

Oh! Lucrurile cum vorbesc,
Și-n pace nu vor să te lase:
Bronz, catifea, lemn sau mătase,
Prind grai aproape omenesc.

Tu le crezi moarte, și trăiesc
Împrăștiate-n orice case. –
Oh! Lucrurile cum vorbesc,
Și-n pace nu vor să te lase.

Și câte nu-ți mai povestesc
În pustnicia lor retrase:
Cu tot ce sufletu-ți uitase
Te-mbie sau te chinuiesc. –
Oh! Lucrurile cum vorbesc.

(Alexandru Macedonski, *Rondelul lucrurilor*, 1927)

B.

Există un ficus în bucătărie. Planta a crescut și între timp a trebuit susținută cu un băț; ea a improvisat: a luat o coadă de mătură veche, deja inutilizabilă, a tăiat-o în două, a înfipt jumătate în pământul ghiveciului și astfel ficusul avea, aș îndrăzni să spun, un viitor asigurat. După ce ea a plecat, și a părăsit totul, cu multe luni după întâmplarea aceea am privit planta din bucătărie și emoția mea atât de puternică nu s-a datorat celor spuse mai sus, ci unei creștături pe care ea a făcut-o cu bun gust și măiestrie, pe coada de lemn, astfel că planta era legată așa încât sfoara să nu alunece pe bățul geluit. Pe atunci, pe vremea când ea creștase lemnul, eram deseori împreună în apropierea ficusului și eu nici măcar nu am știut de gestul acesta al ei care acum, privind singur sfoara care umple șanțulețul din lemn, mă tulbură, provocându-mi o stare negativă. Am băut iarăși, fulgerător, câteva pahare de apă.

Ce bizar: eu să-i observ câte-un gest (acesta până la urmă copleșindu-mă) și ea nici să nu-și dea seama de asta. Sau să-i privesc o fracțiune de secundă un obiect: eșarfa vișinie, ceasul, brățara găsită, și ea să nu observe nimic. Nu știu dacă este vorba, din partea ei, de frivolitate aici, dar „neatenția” (ea este într-adevăr distrată?) mi se pare o mare ofensă. Lucrurile (sau obiectele: de data asta le voi socoti echivalente) au două centre de gravitație: unul care se supune nesmintit legii forței de atracție gravitațională a pământului ăstuia, pe care o știm cu toții de pe băncile școlii ($F=MG$, $G = 9,8 \text{ m/s}^2$), iar celălalt mai discret, care se supune unei forțe inefabile, tainice, a cărei formulă sensibilă aparține altei lumi, incomparabil mai fină, mai rarefiată, întru totul pură. De aceea când atingeți un lucru faceți-o cu grijă, ca și cum ați pune mâna pe un obiect ce aparține și învăluie (vestimentează) cu grație un zeu. Gândurile mele despre obiecte sunt, firește, o camuflare în aparență. Un obiect poate manifesta, cred eu, prezența zeului (eșarfa vișinie, vaza din sticlă albă, pipa din scrumieră, bomboniera...). Sau altfel spus: *coincidentia oppositorum* – când a fi coincide cu a nu fi, sau ceea ce Kabala numește *Makifim*, „deplasare de lumini”. Ordinea vizibilă a tuturor lucrurilor nu înseamnă altceva decât repercusiunea ordinii invizibile. Dar aceasta nu poate fi sesizată de oricine și

oricum – pentru ca să existe taina și să (re)descoperi mirajul celor părelnic vremelnice, în esență imuabile. [...]

Oamenii nu știu să vadă. Ești și nu te-am văzut sau te-am văzut și nu ești, acestea, amândouă, sunt valabile pentru ei. Nu știu să vadă obiectele, lucrurile, eșarfa vișinie, de pildă. Odată am vrut să aflu ceva despre mine (dacă părul îmi e aranjat sau dacă hainele îmi cad bine etc.) și – câtă naivitate! – am privit în oglindă. După aceea am dat colțul spre bucătărie și am lovit cu umărul un cuier montat acolo, lângă oglindă, și atunci, ca dintr-o predestinare, eșarfa vișinie mi-a căzut pe umăr. Cu obiectele nu poți flirta, ori le ignori, ori intri cu ele într-o stare de adevărată comunicare. Când ea a plecat, lăsând totul în urmă, uitase eșarfa vișinie acolo și acum întreg farmecul mirosului și fineței ei m-a copleșit și m-am simțit un cavaler medieval ce-și înfășoară în jurul lancei eșarfa. Doar că nu știam cu cine să lupt. Eram singur, mișcările din casa noastră erau: creșterea infinitezimală a ficusului, ticăitul ceasului deșteptător, televizorul care mergea fără sunet. Nu aveam cu cine să lupt, deci nu puteam fi un învingător.

Și despre ceasul acesta al meu, deșteptător, s-ar putea spune multe. L-am cumpărat de curând. Întotdeauna plec mai repede de-acasă, ceasul sună singur între pereți în urma mea, la ora la care i-am pus de cu seară să mă deștepte. Pe stradă, privindu-mi ceasul de mână, la ora respectivă, mă gândesc că obiectul rotund sună exact în momentul acesta, făcându-și, conștiincios și zadarnic, datoria. Asta să însemne insomnia sau asemănarea mea cu obiectul cu cadran și limbi inegale? [...]

Înclinația mea spre lucrurile simple provine din teama față de zbaterile prin care am trecut, trec, și, cel mai probabil, voi trece. Acestea se datorează firii mele obositor de adolescente. Sunt un om slab (sensibil, adică), ușor de încovoiat chiar și de întâmplări mărunte, și acestea capabile să-și marcheze existența, chiar și firea aș spune. Firea, pentru că asemenea lucruri mă pot înrăi.

(Iustin Panța, *Familia și Echilibrul indiferent*, 1995)

Subiectul I

(40 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte în care să prezinți *componentele structurale și expresive* ale celor două texte citate.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele aspecte:

- evidențierea modului în care două elemente de structură a textului literar contribuie la configurarea temei în fiecare dintre cele două texte citate;
- prezentarea comparativă a câte două particularități de limbaj din fiecare text citat;
- reliefaarea, în manieră comparativă, a câte două aspecte ale nivelului stilistico-textual al fiecărui fragment, ilustrându-le cu exemple relevante;
- exprimarea unei opinii argumentate despre rolul componentelor structurale și expresive în construcția mesajului fiecăruia dintre cele două texte citate.

Subiectul al II-lea

(40 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *limbajul lucrurilor*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 4 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare

(40 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 1200 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări, vei primi 40 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 8 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 10 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 4 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 4 puncte).